

Absoluutne võim

Kogu seda raamatut läbistab üht- või teistpidi Adolf Hitleri vaim. Just tema arusaamad rahvuse, saatuse, rassi, poliitika ja sõja kohta said kogu natsiliikumise aluseks ning maailmasõja läitnud jõuks.

Tagasivaates tuleb aga nentida, et Hitleri generaalplaani ei vorminud mitte selgepiiriline ja seesmiselt ühtne poliitiline filosoofia, vaid terve kooslus sageli ainult pooleldi läbi mõeldud ideid ja tundeid. Nii mõnigi Hitleri tähtsaim otsus oli langetatud pigem konkreetsetest sündmustest kui kindlast plaanist ajendatuna ning tema loodud valitsussüsteem oli üsna kaootiline ja vastuoluline.

Igal juhul oli tal juba 1920. aastate keskel kindel soov Saksamaal võimu haarata ning ta püüdlas selle eesmärgi poole manipuleerimist, ähvardusi ja poliitilist annet oskuslikult kombineerides.

Vasakul: Adolf Hitler ja teised natsipartei juhid annavad enne sõda Nürnbergis korraldatud paraadil au mööda marssivatele SA (*Sturmabteilung*) liikmetele.

Kättemaks ja saatus

20. aprillil 1889 Austrias Braunau külas sündinud Adolf Hitler kasvas üles tõsimeelse ja armastava ema (Klara Pölzl Hitler) ning jõhkra ja elus pettunud, tihti väikest Adolfit peksva isa (Alois Schicklgruber Hitler) ühises mõjuväljas.

Isa ja poja hõõrumised muutusid poisi kasvades tõeliseks tahete kokkupõrkeks. Adolf trotsis isa soovi anda pojale korralik haridus. Poiss õppis kehvasti ning lahkus 1905. aastal 16-aastasena reaalkoolist, jättes õpingud lõpetamata.

Hitleri esimeses kuueteistkümnes eluaastas võib juba näha mitut olulist teemat. Esiteks oli ta koolist lahkumise ajal (isa kaudu) tuttav vägivalda kui võimu kehtestamise meetodiga. Teiseks oli üks väheseid asju, mille vastu Hitler oli koolis huvi tundnud, juhtimismängud, näiteks „Tee järele“ – ja loomulikult võttis Hitler neis endale ikka juhirolli. Kolmandaks astus Hitler täiskasvanute maailma, täis

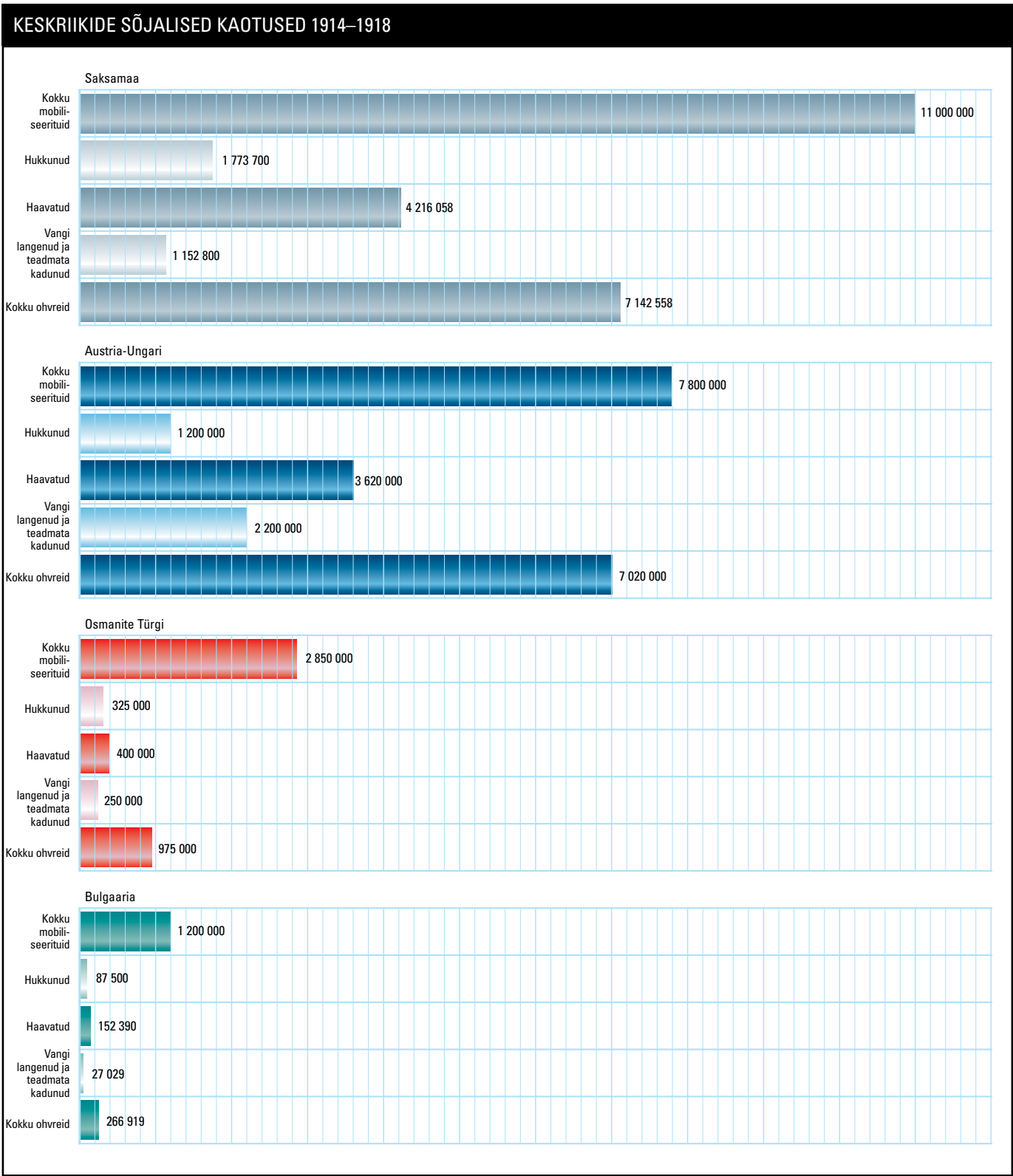
Vasakul: Esimene maailmasõda puhkes Euroopa riikide alliansside vahel, mis olid kujunenud pärast seda, kui 1870.–1871. aasta Prantsuse-Preisi sõja järel Saksamaa ühendati. Olulised liidusuhted sidusid Prantsusmaad ja Venemaad, see pani Saksamaa olukorda, kus teda ähvardas sõda kahel rindel. Seepärast üritas Hitler hiljem igati kindlustada, et tal oleksid Nõukogude Liiduga viisakad suhted, kuni Lääne-Euroopa oht on kõrvaldatud. Alles siis sai ta pöörduda Saksamaa traditsioonilise vaenlase Venemaa vastu.

sügavat viha hariduse ja teaduse vastu, põlades kogu hingest „raamatukoisid“. Ühtlasi sai ta koolist kaasa rahvuslusepisiku, mida osaliselt oli innustanud Leopold Pötsch, üks väheseid õpetajaid, keda ta austas.

Täiskasvanuelu alguses ei paistnud Hitleril olevat vähimaidki väljavaateid. Ta unistas kunstnikukarjäärast – ta oli küllaltki hea joonistaja ja maali –, kuid veetis kaks aastat kasutult laiseldes. Kibedus süvenes veelgi 1907. aastal, kui ta suundus Viini, kuid ei saanud sisse sealsesse kunstiakadeemiasse. Kõigi hädade tipuks suri 1908. aastal vähe ema, keda Hitler oli siiralt armastanud.

Viis aastat elas Hitler Viinis peaaegu kerjuseelu, müües oma joonistusi ja tehes juhtööid. Pettumus ja nukrameelsus leidsid siiski juba ka kurjakuulutavama väljundi äärmuslikus rahvusluses ja antisemitismis, mis olid XX sajandi alguse Euroopas nagunii laialt levinud.

Viini oli väga selgelt mitmekultuuriline linn, kus elas suur juudi kogukond: 175 000 juuti moodustasid linlastest üle seitsmeteistkümne protsendi. Hitleri rahvuslus ja arvatavasti sügav vimm Viini jõukate juutide vastu kalgendus vihaks terve juudi „rassi“ vastu. Samal ajal süvenes temas viha marksismi vastu ning ta liitis judaismi ja sotsialismi enda jaoks ühtseks raevukaks poliitiliseks filosoofiaks. Samuti mõjutas Hitleri kujunevat maailmavaadet nüüd taas tärganud teadusehuvi. Oma teoses

„Mein Kampf“ („Minu võitlus“) väidab ta, et uuris ajalugu, poliitikateadust ja filosoofiat ning hakkas poliitilisi vaateid väljendama nii töökohal kui ka kohvikuvestlustes. Ühtlasi hakkas ta pooldama autoritaarse, antidemokraatliku ja antiliberaalse poliitika mudelit.

Laiade masside psüühika on vastuvõetamatu kõigile poolikutele ja nõrkadele. Nagu naine, kelle hingelised tundmused ei tulene niivõrd abstraktsest mõistusest kui võrd mingisugusest määratlemast, instinktiivsest igatsusest tugevuse järele ja kes seeläbi end pigem tugeva ees painutab, kui nõrga üle domineerib, armastavad ka massid rohkem käskijat kui anujat ning tunnevad sisemuses rohkem rahuldust õpetusest, mis enda kõrval ühtegi teist ei salli, kui liberaalse vabaduse lubadusest.

Hitler, „Mein Kampf“, lk 45

Hitler nägi niisiis ühiskonda ühtse massina, mis ootab juhtimist. Oma poliitilist väitlemisoskust täiustades ta just selliseks juhiks end kujundama hakkaski.

Sõda ja sõjajärgne aeg

Hitleri poliitiline teekond sai alguse Viinist, kuid 1914. aastal alanud Esimene maailmasõda määras põhijoontes kindlaks tema edasise tee. Ta astus Baieri 16. jalaväerügemendi koosseisu ning teenis hiilgavalt, pälvides nii II kui ka I klassi Raudristi, mis oli allohvitseri puhul suhteliselt ebatavaline (Hitler

tõusis ainult *Gefreiter*’i ehk Eesti mõistes kaprali auastmesse, sest ülemad ei arvanud, et ta oleks ilmutanud võimeid, mis lubanuksid teda edutada). Hitler osales rohkelt lahingutegevuses ja sai kaks korda haavata. Tundub, et sõjakogemus andis talle energiat juurde ning võimaldas tal leida Viini uitelu järel oma koha ja eesmärgi elus. Samuti demonstreeris sõda tema meelest ilmekalt „tahte“ ülimust, mida ta soovis uuesti näha ka Wehrmachi lõpupäevil 1944.–1945. aastal. Ta kirjutas „Mein Kampfis“:

Juba 1915/16. aasta talvel leidis see võitlus [enesesäilitamistungi ja kohusetunde vahel] minus lahenduse. Tahe kerkis lõpuks jäägituks isandaks. Kui ma esimesil päevil olin rünnakule läinud juubeldades ja naerdes, siis nüüd olin rahulik ja otsusekindel.

Hitler, „Mein Kampf“, lk 137

Saksamaa lüüasaamine 1918. aastal ja järgnenud Versailles’ rahuleping muutsid noore Hitleri tõeliselt radikaalseks ja ärgitasid teda otseselt poliitikasse astuma. See oli kogu Saksamaal suure ebakindluse ja ärevuse aeg. 1918. aasta relvarahu järel võitlesid pahem- ja parempoolsed jõud avalikult võimu pärast ning mõnda aega tundus, et peale jääb revolutsiooniline kommunism. 1919. aasta veebruaris suudeti siiski Weimaris moodustada uus, ehkki nõrk demokraatlik valitsus. Weimari vabariik, nagu seda hakati nimetama, püsis 1933. aastani, kuid

suur osa Saksa ühiskonnast suhtus sellesse väga kriitiliselt kas või juba seepärast, et selle loomine tuletas valulikult meelde alandavat sõjalist lüüasaamist. 1919. aastal oli uus valitsus Antandi survele sunnitud alla kirjutama Versailles’ rahulepingule.

Lepingu tingimused olid äärmiselt karmid, surudes Saksamaale peale orjastavad reparatsioonid, sundides tunnistama vastutust sõja vallandamise eest (nõndanimetatud sõjasüüartikkel), nudides rängalt relvajõude ning võttes Saksamaalt ära kolooniad ja mõne piiräärse ala.

Saksamaal uskusid paljud *Dolchstoßtheorie*’d ehk noa selgalöömise teooriat. Selle kohaselt ei põhjustanud sõja kaotamist mitte sõjaväe võitlusvõime, vaid tagalas viibivate juudi, liberaalsete ja sotsialistlike poliitikute reetmine. Riigipäev moodustas selle uurimiseks komisjoni, mille tegevuse tulemused võttis kokku kindral Hermann von Kuhl aruanne.

Võib kindlalt öelda, et [...] toimus sõjaväe patsifistlik, internatsionaalne, antimilitaarne ja revolutsiooniline õõnestamine, mis aitas suurel määral kaasa sõjaväe kahjustamisele ja lagundamisele. See tuli tagalast, kuid süüd ei saa panna kogu elanikkonna peale, kes talus nelja ja poole aasta jooksul üliinimlikke kannatusi – süü lasub ainult agitaatoritel ning rahva ja sõjaväe kahjustajatel, kes poliitilistel põhjustel mürgitasid vapralt võitlevaid mehi.

Tsitaat: Snyder, „Encyclopedia of the Third Reich“, lk 72

Dolchstoßtheorie oli eriti võimas tõrvik, mille tõtsid kõrgele pea kohale sõjajärgsed paremäärmuslased. Esimese maailmasõja järel oligi Saksamaa selgelt jagunenud pahem- ja parempoolseks. Niisugune olukord kutsus esile vägivalda, riigipöördekatseid ja ägedat poliitilist agitatsiooni. Kõikjal tekkis poolsõjaväelisi rühmitusi, näiteks vabakorpused (*Freikorps*),

parempoolsetest vabatahtlikest koosnevad endiste sõjaväelaste ja oportunistlike radikaalide ühendused.

Algul kasutas Weimari vabariik neid sõjaväe puudumise tõttu ära revolutsiooniliste ülestõusude mahasurumiseks ja julgeoleku tagamiseks. Vabakorpused olid aga tugevasti Weimari vabariigi vastu meelestatud ja kui 1920. aastal moodustati Reichswehr (riigi

kaitseväge), muutusid vabakorpused Weimari vabariigi silmis valusalt torkivaks pinnuks.

Poliitilise mõllu kõrval vaevasid Saksamaad tõsised majandusprobleemid. 1923.–1924. aasta kiire hüperinflatsiooni ajal muutus Saksa riigimark (*Reichsmark*) peaaegu väärtusetuks: kõige rängemal ajal kulus isegi leivapätsi ostmiseks miljoneid marku. Rahvusvahelise

SAKSAMAALE 28. JUUNIL 1919 ALLAKIRJUTAMISEKS ESITATUD VERSAILLES' RAHULEPINGU PEAMISED TERRITORIAALSED JA POLIITILISED NÕUDED

■ ARTIKKEL 22

Mõned ühiskonnad, mis varemalt kuulusid Ottomani riigile, on jõudnud niisuguse arenemisastmeni, et provisoorselt võib tunnustada nende iseseisvust, tingimusel, et nende valitsemisel oleksid abiks eestkostja [st lääneriigi] nõuanded ning toetus, kuni nad suudavad ise endid valitseda. Eestkostja valikul tuleb peaasjalikult tähele panna nende ühiskondade endi soove.

■ ARTIKKEL 42

Saksamaa ei tohi Reini vasakul kaldal, aga samuti Reini paremal kaldal, jõest kuni 50 km ida poole asuva jooneni, pidada kindlustusi ja neid sinna rajada.

■ ARTIKKEL 45

Prantsusmaa põhjaosas lõhutud söekaevanduste kahjude hüvitamiseks ja sõjaliste kahjude arvel loovutab Saksamaa ilma mingi tasuta ja täieliku ekspluateerimise õigusega Prantsusmaa täielikku omandisse kõik Saari basseini söekaevandused, mis on vabastatud igasugustest kohustustest ja koormistest [...]

■ ARTIKKEL 49

Saksamaa loobub, siin vaadeldava viimase tahteavaldusena,

Rahvasteliidu kasuks ülalpool vaadeldud territooriumite juhtimisest.

Käesoleva lepingu jõustumisest viieteistkümne aasta möödudes kutsutakse nimetatud territooriumi elanikkond avaldama arvamust selle kohta, kelle suveräänsuse all ta tahaks edaspidi olla.

ELSASS-LOTRING (ALSACE-LORRAINE)

Kõrged lepingupooled, tunnistades Saksamaa poolt 1871. aastal Prantsusmaa õiguse suhtes tekitatud ebaõigluse parandamise moraalset kohustust, aga samuti ka tahet, mida avaldasid Elsass-Lotringi elanikud, kes hoolimata nende Bordeaux's toimunud kogu esindajate pühalikust protestist oma isamaast eemale kisti, nõustusid alljärgnevates artiklites, et ...

■ ARTIKKEL 51

26. veebruaril 1871 Versailles's allkirjastatud esialgse rahulepinguga ja Frankfurdi rahulepinguga 10. maist 1871 Saksamaale loovutatud territoorium tagastatakse Prantsuse suveräänsuse alla relvarahu päevast 11. novembrist 1918.

1871. aasta lepingute sätted, mis kirjeldavad piire, jõustuvad uuesti.

sekkumise tulemusel lõpuks vääringu stabiilsus taastati, kuid see rasis rängalt keskklassi sääste, luues sel moel ühiskonnas uue rahulolematuse kasvulava, mida rahvuslased said ära kasutada.

NSDAPi liige

Mida tegi siis Hitler sel tormilisel ajal? Ta toetas kindlalt *Dolchstoßtheorie*'d ja otsis organisatsiooni, mis

kindlustaks tema parempoolsetele seisukohtadele teatava selgroo.

1919. aasta septembris liitus ta pisikese ja rahapuuduses vaevleva Saksa Töölisparteiga (Deutsche Arbeiterpartei, DAP) ning suutis tänu oma kõneannile ja poliitilistele manöövritele kahe aastaga selle juhiks tõusta. 1920. aasta veebruaris avaldas Hitler „25 punkti“, mis kujutasid endast DAPi poliitilist ja tegevusprogrammi.

Kõik punktid olid tuleviku suhtes kurjakuulutatavad, nagu võib näha allolevast valikust.

3. *Me nõuame maad ja pinda (kolooniaid) oma rahva äratoitmiseks ja meie rahvastiku ülejäägi asustusaladeks.*
4. *Riigi kodanik saab olla ainult rahvuskaslane. Rahvuskaslane saab olla ainult see, kes on saksa verd,*

■ ARTIKKEL 119

Saksamaa loobub peamiste liitlas- ja nendega ühinenud riikide kasuks kõigist oma õigustest ja taotlustest ülemereemade valduste suhtes.

■ ARTIKKEL 156

Saksamaa loobub Jaapani kasuks kõigist oma õigustest, taotlustest ja privileegidest [...], mis ta soetas Hiinaga 6. märtsil 1898 sõlmitud lepingu ja igasuguste muude aktide alusel, mis puudutavad Shantungit [Shandongi] provintsi.

■ ARTIKKEL 159

Saksamaa sõjajõud demobiliseeritakse ja kahandatakse allpool kehtestatud tingimustel.

■ ARTIKKEL 160

Hiljemalt 31. märtsist 1920 ei tohi Saksa sõjavägi koosneda enamast kui seitsmest jalaväediviisist ja kolmest ratsaväediviisist.

Sellest hetkest ei tohi Saksamaad moodustavate riikide sõjaväe isikkoosseisu arv ületada sadat tuhandet inimest, kaasa arvatud ohvitserid ja riviit, ning seda kasutatakse üksnes territooriumil korra hoidmiseks ja piiride valvamiseks.

Ohvitseride üldine arvuline hulk, kaasa arvatud staapide

personal (milline ka ei oleks nende staapide ülesehitus), ei tohi ületada nelja tuhandet. [...]

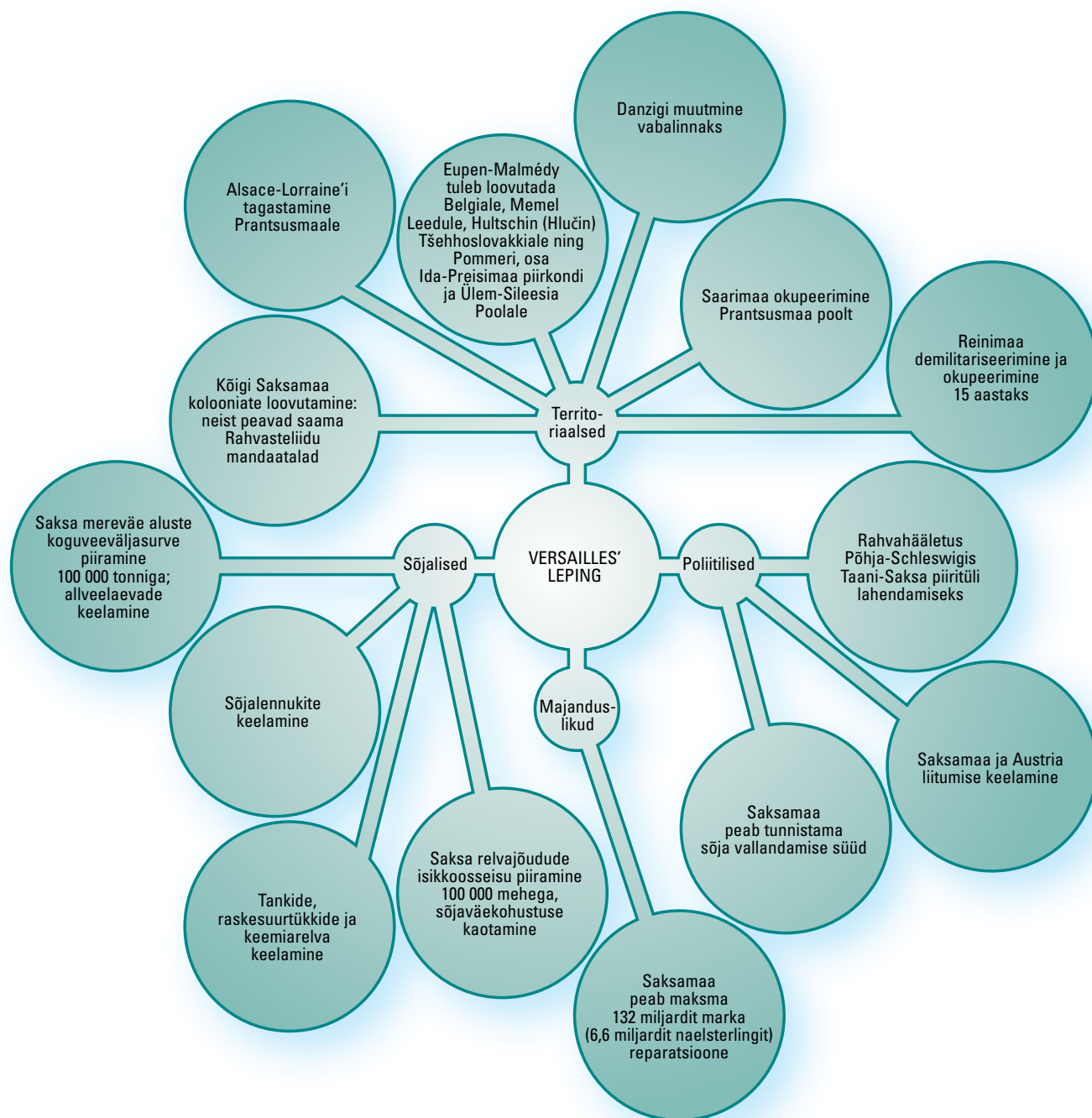
■ ARTIKKEL 231

Liitlasriikide ja nendega ühinenud riikide valitsused teatavad, et Saksamaa tunnustab, et Saksamaa ja selle liitlased on vastutavad kõigi kaotuste ja väljaminekute eest, mis on tekitatud kõikidele liitlasriikidele ja ühinenud riikide valitsustele ja nende kodanikele sõjaga, mille sundis neile peale Saksamaa ja selle liitlaste kallaletung.

■ ARTIKKEL 232

Liitlasriikide ja nendega ühinenud riikide valitsused tunnustavad, et Saksamaa ressursid on ebapiisavad – arvestades nende ressursside pidevat vähenemist, mis tuleneb käesoleva lepingu teistest sätetest –, et tagada kõigi nende kaotuste ja kõigi nende kulude täielik hüvitamine. Liitlasriikide ja nendega ühinenud riikide valitsused nõuavad siiski ning Saksamaa võtab sellise kohustuse, et kõik kahjud, mis tekitati kallaletungidega maal, merel ja õhus iga liitlasriigi ja nendega ühinenud riigi kodanikele ja nende varadele sel ajal, mil need riigid asusid Saksamaaga sõjaseisukorras, oleksid hüvitatud [...]

PEAMISED VERSAILLES' LEPINGUGA SAKSAMAALE KEHTESTATUD PIIRANGUD

sõltumata usutunnistusest.

Ükski juut ei saa seepärast olla rahvusaaslane.

6. *Õigus määrata riigi juhtkonda ja seadusi tohib olla ainult riigi kodanikel. Seepärast nõuame, et kõigis avalikes ametites, millist laadi need ka ei oleks – olgu terves riigis, osariigis või kogukonnas –, teeniksid ainult riigi kodanikud. Me võitleme korrumpeerunud parlamentaarse sahkerdamise vastu ega luba täita ametikohti ainult parteilistest huvidest lähtudes, ilma iseloomu ja võimeid arvestamata.*

Veel ühes punktis (24.) öeldi, et „me nõuame kõigi usutunnistuste vabadust, kuni need ei kujuta endast ohtu riigile ega riku germaani rassi kõlblus- ja moraaltunnet“. Päris loomulikult järgnes nentimine, et üks ohtlikest religioonidest on judaism, ja lubadus võidelda „juudi-materialistliku vaimuga meie seas ja meie ümber“.

Kaks kuud pärast 25 punkti avaldamist muutis Hitler DAPi nime – sellest sai Saksa Rahvussotsialistlik Töölispartei (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei, NSDAP).

Nüüd hakkas Hitleri mõju ja populaarsus aina kasvama. Vaieldamatu esinemis- ja propagandaoskus tõi talle palju poolehoidjaid, eriti töölisklassi ja keskklassi rahvuslaste seas. Teda aitas omajagu Joseph Goebbels, kes liitus NSDAPiga 1922. aastal ja kellest hiljem kujunes üks ajaloo

andekamaid ja pahelisemaid propagandiste.

Veel üks NSDAPi algusaastate silmapaistev tegelane oli Esimese maailmasõja õhuäss Hermann Göring, kellest sai partei kujunemisaastatel Hitleri parem käsi. NSDAP asutas ka oma poolsõjaväelise üksuse, mis pidi turvama partei poliitilisi üritusi, vajaduse korral aga võitlema pahempoolsete konkurentidega. See „rünnakrühm“ (Sturmabteilung, SA) loodi vabakorpustlastest. 1923. aastal sai alguse ka tulevane „kaitsemalev“ (Schutzstaffel, SS), mis alustas ihukaitsesalgana nimetuse all Stabswache („staabivalve“), hiljem aga sai nimeks Stoßtrupp Adolf Hitler („ründerühm Adolf Hitler“), näidates selgelt, kellele nad ustavad olid.

Revolutsioon

NSDAPi toetus laienes eriti Münchenis ning 1923. aasta lõpul kippus Hitler ennast juba üle hindama. Uskudes, et Weimari vabariik on valmis langema, üritasid Hitler ja NSDAPi juhid 8. novembril 1923 alustada üleriigilist revolutsiooni. Hitler tungis koos 600 poolehoidjaga koosolekule, mida pidas Löwenbräukelleris Baieri ülemriigikomissar, ja kuulutas nii Baieri kui ka Berliini valitsuse kukutamaks. Hitler andis rahvale teada: „Homme saab Saksamaal olema rahvuslik valitsus või oleme meie surnud.“

Tegelikult ei juhtunud kumbagi. Hitlerile hõiguti valjult vahele ning kui NSDAP korraldas järgmisel

päeval Müncheni kesklinnas marsi, ajas politsei selle laiali. Surma sai kuusteist natsi ja kolm politseinikku. Göring sai tõsiselt haavata, Hitler aga võeti kinni ja teda süüdistati riigireetmises.

Kohus ja vangistus

Kohtu ette astus Hitler 1924. aasta veebruaris ja ta mõisteti viieks aastaks vangi. Kaugemale vaadates tulid nii õllekeldriputš, nagu Müncheni 1923. aasta novembri ülestõusu hakati nimetama, kui ka kohtprotsess Hitlerile kasuks. See muutis ta üle riigi tuntuks ning paljud hakkasid teda pidama tõeliseks rahvameheks, kes võitleb lihtsate inimeste õiguste eest.

Hitler kasutas protsessi ära keevaliste poliitiliste kõnede pidamiseks, mida ajalehed sõnaohtrasti edastasid. Vanglas viibis ta ainult üheksa kuud ning hakkas sel ajal kirjutama oma poliitilist filosoofiat kokku võtvat teost „Mein Kampf“. Vahest veel olulisem oli see, et vanglast vabanedes oli muutunud tema suhtumine poliitikasse. Sealpeale pöördus ta ära revolutsioonilise võitluse vahenditest ja hakkas taotlema võimu haaramist legitiimsel viisil.

Mein Kampf

Kirjanduslikus mõttes on „Mein Kampf“ kesine teos, isegi kui jätta kõrvale sisu poolest kõige enam häirivad kohad. Hitleri stiil on kohmakas, mõttelõng hajub ja sageli esineb kordusi. Lisaks kaldub ta tihtipeale ägedatesse

sõjavalingutesse rassi ja poliitika teemal.

Mustandite grammatika ja õigekiri nõudsid tublit kohendamist, enne kui kirjatöö sai trükki anda, ja isegi toimetamisega ei olnud võimalik varjata autori vähest haridust. Ometi on „Mein Kampf“ väga oluline kas või Hitleri maailmavaate mõistmiseks. Tõsi on seegi, et teos oli mõjukas nii Saksamaal kui ka mujal: seda oli 1939. aastaks tõlgitud üheksasse keelde ja müüdnud 5,2 miljonit eksemplari.

„Mein Kampf“ koosneb kahest köitest. Esimese kirjutas Hitler pärast nurjunud õllekeldriputši Baieris Landsbergis Lechi ääres

vanglas istudes. Hitler dikteeris oma mõtted kaasvangidele Rudolf Hessile ja Emil Maurice'ile. Esimese köite põhisisu moodustab Hitleri elu lapsepõlvest kuni rahvussotsialismi toonase hetkeseisuni, läbi pikituna pikkade kõrvalepõigetega, mis kirjeldavad selle teekonna vältel omandatud poliitilisi kogemusi. Teine köide, mille ta pani kirja aastail 1925–1927, on pühendatud puhtamalt poliitilisele filosoofiale, näiteks arutleb ta seal riigi olemuse, propaganda kasutamise, ametiühingute ning Saksamaa ja Ida-Euroopa suhete üle.

Ühtekokku sisaldavad need kaks köidet üle viiesaja lehekülje teksti.

Pealkiri on tegelikult lühendatud vorm Hitleri algsest variandist „Neli ja pool aastat [võitlust] valede, rumaluse ja arguse vastu“. Hitleri kirjastaja Max Amann, kes õigesti tajus, et teos vajab lõövet pealkirja, pani sellele nimeks „Mein Kampf“.

Rassihierarhia

„Mein Kampf“ võtab ideoloogia ette väga laialt, kuid mõni tuumikidee läbib teost punase niidina. Domineeriv teema on rass. Hitleri rassimudel on jäigalt hierarhiline: indoeurooplastest „aarjalased“, eriti just teutoonid-germaanlased, asetsevad püramiidi õilsas ja väärikas tipus; teised, alamad

„MEIN KAMPFI“ TÄHTSAMAD MÕTTED TEEMADE KAUPA

■ JUUDID

Kõige paremini on kõigil aegadel seda tõde vale ja laimu kasutamise kohta tundnud aga juudid, sest juba kogu nende eksistents on üles ehitatud suurele valele, nimelt et nad olevat usukogudus, samal ajal kui siin on tegelikult tegemist rassiga. (10. peatükk, lk 185)

■ MILITARISEERIMINE

Ühes relvade mahapanekuga 1918. aasta novembris algas poliitika, mille puhul iga inimene võis ette näha täielikku allaheitmist. Samalaadsed näited ajaloost tõestavad, et rahvad, kes ilma tungiva põhjuseta relvad maha panevad, lepivad seejärel pigem suurimate alanduste ja väljapressimistega, kui et püüavad oma saatust muuta taas vägivalla poole pöördudes. (15. peatükk, lk 510)

■ SÕDA JA EKSPANSIOON

Alles siis, kui riigi piiridesse kuulub viimne kui sakslane, kui enam ei suudeta kindlustada nende äratoitmist, alles

siis tekib oma rahva hädavajadusest kõlbeline õigus hõivata võõrast maad ja pinda. Ader on siis mõõk ja sõjapisarad panevad kasvama järeltulevate põlvede igapäevase leiva. (1. peatükk, lk 17)

■ RASSIPUHTUS

Igasuguse rassisegamise tulemus on niisiis lühidalt öeldes alati järgmine:

- a) kõrgema rassi taseme alanemine,*
- b) ihuline ja vaimne taandareng ja ühes sellega ka aeglaselt algav, kuid siis seda kindlamini edasi arenev kidumine. (11. peatükk, lk 224)*

■ PROPAGANDA

Propaganda harib üldsust idee vaimus ja muudab ta küpseks selle idee võidu ajaks, samal ajal kui organisatsioon kindlustab võidu, ühendades kestvalt, orgaaniliselt ja võitlusvalmidust suurendavalt neid poolehoidjaid, kes tunduvad suutelised ja tahtelised võitlust võidule viima. (11. peatükk, lk 444)

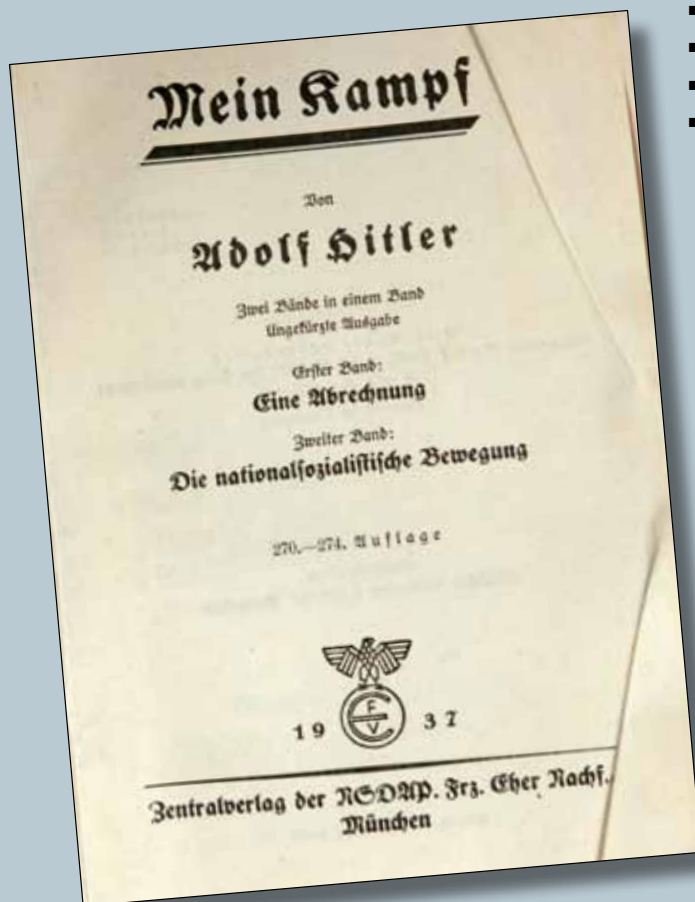
„MEIN KAMPF“ PEATÜKKIDE SISU I KÕIDE. KÄTTEMAKS

I KÕIDE. KÄTTEMAKS

- 1. peatükk. Vanematekodus
- 2. peatükk. Õpingute- ja piina-aastad Viinis
- 3. peatükk. Minu Viini-aastate üldpoliitilised vaatlused
- 4. peatükk. München
- 5. peatükk. Maailmasõda
- 6. peatükk. Sõjapropaganda
- 7. peatükk. Revolutsioon
- 8. peatükk. Minu poliitilise tegevuse algus
- 9. peatükk. Saksa Töölispartei
- 10. peatükk. Kokkuvarisemise põhjused
- 11. peatükk. Rahvus ja rass
- 12. peatükk. Saksa Rahvussotsialistliku Töölispartei arenemise esimene periood

II KÕIDE. RAHVUSSOTSIALISTLIK LIIKUMINE

- 1. peatükk. Maailmavaade ja partei
- 2. peatükk. Riik
- 3. peatükk. Riigi alamad ja riigi kodanikud
- 4. peatükk. Isiksus ja rahvusriigi mõte
- 5. peatükk. Maailmavaade ja organisatsioon
- 6. peatükk. Esimese perioodi võitlus. Kõne tähtsus
- 7. peatükk. Jõukatsumine punase rindegas
- 8. peatükk. Tugev on kõige võimsam üks
- 9. peatükk. Põhiideed SA tähenduse ja organisatsiooni kohta
- 10. peatükk. Föderalism kui mask
- 11. peatükk. Propaganda ja organisatsioon
- 12. peatükk. Ametiühingute küsimus
- 13. peatükk. Saksa liidupoliitika sõja järel
- 14. peatükk. Ita orienteerumine või idapoliitika
- 15. peatükk. Hädaaitse kui õigus
- Lõppsõna

rassid, on aga oma puhtust rikkunud verd ja ideid segades. Kõige madalamal paiknevad juudid, keda Hitler esitas lausa groteskselt ühiskonna täielike parasiitidena, nagu võib näha järgmises lõigus.

Pidagem silmas laastamist, mida juudi veresegamine iga päev meie rahva seas korda saadab, ja mõelgem selle peale, et niisugune veremürgitus alles sajanditega, kui üldse, õnnestub meie rahvuskehandist eemaldada; mõelgem edasi selle peale, kuidas rassiline lagunemine meie saksa rahva viimased aarja väärtused alla kisub, sageli lausa ära kaotab, nii et meie kui kultuuri kandva rahvuse jõud üha enam tagasi langeb ja meid varitseb, vähemalt meie suurlinnades, oht langeda tagasi sellisele tasemele, millel juba praegu viibib Lõuna-Itaalia. Seda meie vere mürgitamist, mida sajad tuhanded meie rahva seast otsekui pimedad tähelegi ei pane, rakendavad juudid tänapäeval täiesti plaanipäraselt. Plaanipäraselt kahjustavad need mustad rahvusparasiidid meie kogemusteta noori blonde tüdrukuid ja hävitavad seeläbi midagi, mida pole selles ilmas enam võimalik asendada.

Hitler, „Mein Kampf“, lk 429

Hitleri maailmavaate kohaselt võrdus Saksamaa tõupuhtus rahvuse tugevusega ning juudid kujutasid sellele puhtusele peaaegu hävitavat ohtu. Tänapäeva seisukohalt on selline arusaam

vapustav ning sellel pole alust ei sotsioloogiliselt, teaduslikult, mõistuslikult ega kõlbeliselt, kuid omal ajal kuulus see üsna laialt levinud antisemitismi alustõdemuste hulka ning oli leidnud peale Saksamaa kandepinda ka mujal Euroopas ja Ameerikas.

„Mein Kampfis“ peab Hitler riigi ülesandeks kindlustada esmajoones tõupuhtus, milleks on hädasti vaja sünnikontrolli ja rasside segunemise vältimist, seepärast ka „rassiteadmisi“ ning ühtlasi terveid ja tugevaid noori, kes peavad moodustama riigi tulevase suuruse selgroo.

Samal ajal lasub riigil kohustus tõsta „rahvuslikku uhkust“, mis peab suurendama inimestes teadlikkust oma rahva tähtsusest.

Kogu „Mein Kampfi“ läbib selgelt Hitleri täielik põlastus juutide suhtes. Sama teravalt väljendub ta marksismi kirjeldades: tema meelest seisab sellegi lätete juures juutide mõju. Lisaks näeb ta ühes uskumatuna tunduv asja mõttearenduses parlamentaarse demokraatiagi põhimõtteid ja toimimist marksistliku doktriini ja ideoloogia kinnistajana.

Tänase lääne demokraatia on marksismi eelkäija, mis ilma selleta lausa mõeldamatu oleks. Ta annab sellele maailmakatkule algse toitepinnase, millelt see katk saab levima hakata. Oma äärmuslikus väljendusvormis – parlamentarismis – tõi ta ilmale veel ühe „segasohi, pool tule, pool pori“, milles minu meelest praegu

küll paraku „tuli“ tundub täiesti kustunud olevat.

Hitler, „Mein Kampf“, lk 72

Hitleri marksismi ja judaismi kõrvutamise oli laialt levinud – enam-vähem sama usk ka näiteks USA tööstur Henry Ford. „Mein Kampfis“ samastab Hitler demokraatiat ka „argusega“, mille puhul juhid peidavad oma vastutuse otsuste vastuvõtmise eest masside väidetava tahte taha. Marksismis nägi ta ainult vaimset ja poliitilist orjust, mille tagajärg oli tohutu surma- ja vägivaldaviini Nõukogude Liidus.

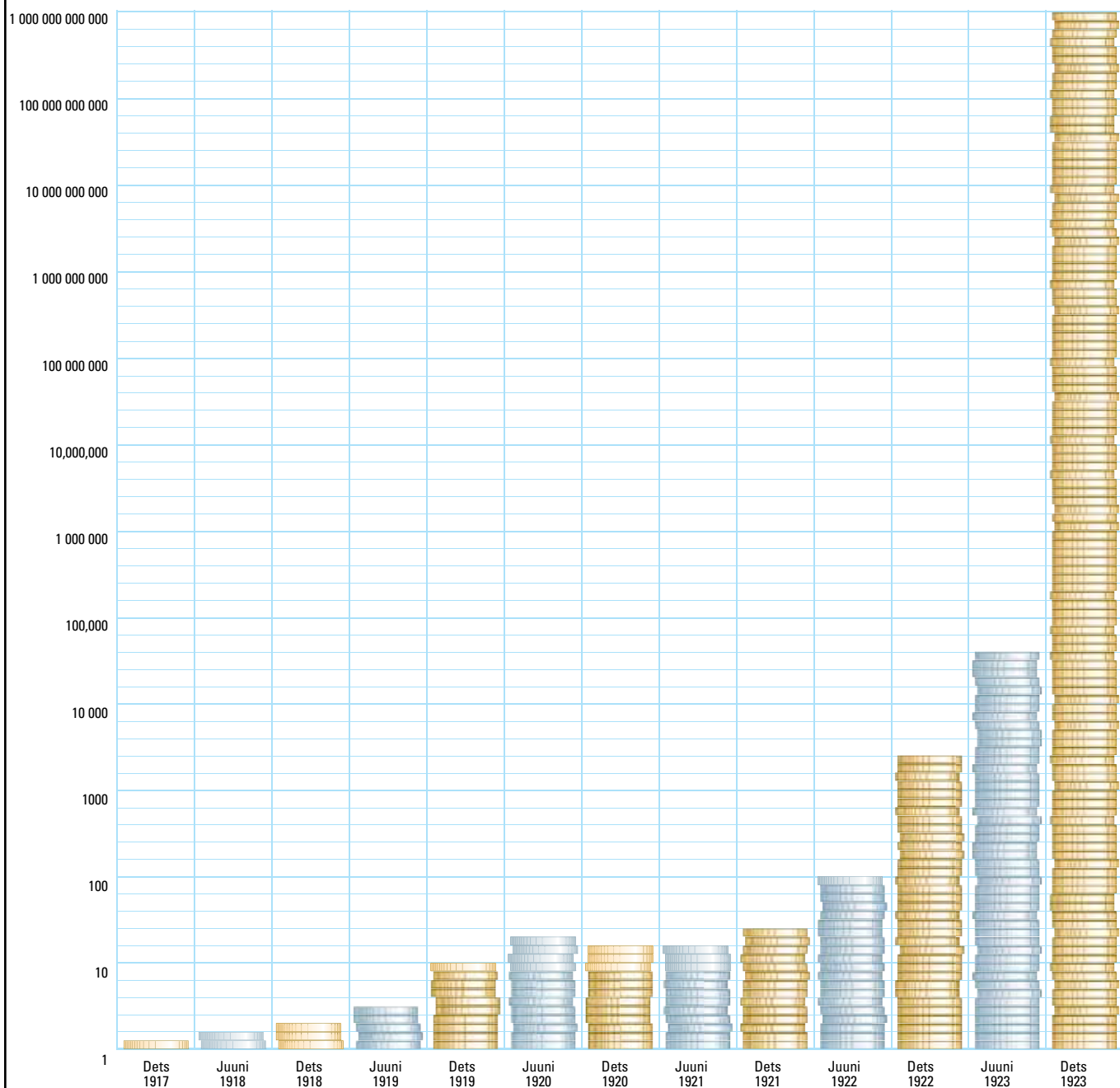
Seepärast jõuab Hitler oma argumentatsioonis autoritaarse valitsemisviisi kiitmiseni: „Parim riigikorraldus ja riigivorm on selline, mis annab loomupärase kindlusega rahvasterviku parimatele peadele juhtiva tähenduse ja mõju.“ Just püüdlemisega „juhtiva tähenduse“ poole võibki iseloomustada Hitleri elu järgmist etappi.

Juhtkoha haaramine

Aeg alates 1924. aasta detsembrist, mil Hitler vanglast vabanes, kuni 1933. aasta jaanuarini, mil ta riigikantsleriks sai, muutis põhjalikult nii teda ennast kui ka saksa rahvast.

1920. aastail jätkusid Saksamaa majandusraskused: surutisele järgnes 1929. aasta suure majanduskriisi finantsiline laastamistöö, mis jättis töökohata ligemale kolm miljonit sakslast. Sellised olud pakkusid Hitlerile imehea võimaluse populaarsust suurendada, sest rahva seas

HÜPERINFLATSIOON SAKSAMAAL 1917–1923

Ülal: logaritmilisel skaalal (detsember 1917 = 1) esitatud diagramm näitab, kuidas hüperinflatsioon väljus 1920. aastate Saksamaal kontrolli alt. Kõigi ühiskonnaklasside seas levinud rahulolematust selliste tingimustega muutis nad vastuvõtlikumaks niisugustele radikaalsetele ideedele, mida esitas näiteks Hitler.

hajus usk parlamentaarsesse demokraatiasse ning levima hakkasid pahem- ja paremäärmuslikud vaated. Hitler suutis Goebbelsi, Göringi ja partei kasvava liikmeskonna najal seada

end osavalt otse kogu selle möllu keskele. Tal õnnestus muuta NSDAP vastuvõetavaks nii konservatiivsetele suurärimeestele kui ka töölisklassile, lubades esimestele kaitsta ettevõtlust kommunismi ja

ametiühingute eest ning töötades teistele rahvusliku ohkuse taastamist ja võimsat töökohtade loomise programmi. Ka keskklassile, kes oli pidanud kandma Saksamaa majandusvaevuste põhiraskust,

SAKSAMAA VÕLG TEISTELE RIIKIDELE 1931. AASTAL (MILJONITES RIIGIMARKADES)

